

POSTANOWIENIE

Dnia 1 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Wiak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie ze skargi A. B.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. II KO 111/21,
po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 1 marca 2023 r.,

pozostawia skargę bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pismem z 21 listopada 2022 r. A. B. (dalej: „skarżący”) wniósł skargę na
przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Najwyższym o sygn. akt II
KO 111/21 w sprawie z wniosku o wznowienie postępowania o sygn. akt II KK
398/21. Skarżący wniósł o:

1. stwierdzenie przewlekłości postępowania z wniosku o wznowienie postępowania;
2. jak najszybsze wyznaczenie terminu rozpoznania powyższej sprawy i wydanie orzeczenia;
3. stwierdzenie, że odraczanie rozpoznania sprawy jest działaniem na niekorzyść skarżącego – zarówno w przypadku negatywnego rozpoznania wniosku ze względu na jego zdrowie psychiczne, jak też w przypadku pozytywnego rozpoznania jego wniosku – ze względu na upływ czasu do ponownego rozpoznania sprawy;

4. przyznanie mu od Skarbu Państwa kwoty 20 000 zł zadośćuczynienia z powodu bezzasadnego odwlekania rozpoznania jego sprawy.

W uzasadnieniu pisma skarżący podniósł, że 19 listopada 2021 r. złożył wniosek o wznowienie postępowania sprawy o sygn. akt II KK 398/21. Do momentu wniesienia niniejszej skargi Sąd Najwyższy podejmował jednak jedynie nieliczne czynności w tej sprawie. Termin jej rozpoznania został pierwotnie wyznaczony na 15 września 2022 r., jednakże ostatecznie rozpoznanie sprawy zostało odroczone bezterminowo – do czasu rozpoznania innej sprawy o sygn. akt II KK 206/21. Skarżący złożył również wniosek o „umorzenie kosztów rozpoznania skargi”.

Odpowiedź na powyższą skargę w imieniu Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego złożył Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej (dalej: „uczestnik postępowania”). W piśmie z 25 stycznia 2023 r. wniósł on o pozostawienie skargi bez rozpoznania, względnie o jej oddalenie. W uzasadnieniu pisma uczestnik postępowania wskazał, że skarga na przewlekłość postępowania nie przysługuje w postępowaniu mającym za przedmiot wznowienie postępowania karnego.

Natomiast w razie niepodzielenia powyższego stanowiska przez Sąd Najwyższy, uczestnik postępowania podniósł, że ustawodawca nie zakwalifikował automatycznie jako przewlekłego postępowania, które trwa dłużej niż 12 miesięcy. Oceniając czy w danej sprawie występuje przewlekłość postępowania, nie należy brać bowiem pod uwagę jedynie treści art. 14 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”), lecz kryteria określone w jej art. 2, zgodnie z którymi dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Zawisła przed Sądem Najwyższym sprawa skarżącego nie należała do pilnych, a równy dostęp do prawa do sądu wiąże się z rozpoznawaniem w pierwszej kolejności spraw złożonych najwcześniej. Kluczowy jest także fakt, że chodziło o sprawę, która wpłynęła do Sądu Najwyższego w okresie trwania stanu epidemii, a

dotatkowo w momencie, w którym w związku z daleko idącymi utrudnieniami w funkcjonowaniu sądów wywołanymi tym stanem z przyczyn obiektywnych narosły już zaległości orzecznicze. Powyższe, nawet jeśli wziąć pod uwagę, że sytuacja epidemiczna ulegała stopniowej poprawie, nie mogło spowodować natychmiastowego przyspieszenia tempa orzekania w już zawisłych postępowaniach. Okres jaki upłynął od momentu zainicjowania postępowania w przedmiotowej sprawie musi być zatem oceniany z uwzględnieniem powyższego czynnika i nie może zostać uznany za przewlekły.

Co więcej, postępowanie karne, którego dotyczył wniosek skarżącego o wznowienie, i którego rozpatrywanie miało być, zdaniem skarżącego, przewlekłe, zostało 11 stycznia 2023 r. wznowione z urzędu. W orzecznictwie wskazuje się zaś, że nadrzędnym celem wniesienia skargi na przewlekłość postępowania jest zdyscyplinowanie sądu do podjęcia działań zmierzających do zapewniania stronie realizacji prawa do sądu w zakresie rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Funkcja ta traci natomiast rację bytu w odniesieniu do postępowań już zakończonych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, dopuszczalne jest wniesienie skargi na przewlekłość postępowania wyłącznie w sprawach dotyczących postępowań wymienionych enumeratywnie we wskazanym przepisie. Powyższe wyliczenie stanowi katalog zamknięty, a jego zakres nie może zostać poszerzony o dodatkowe postępowania, które nie zostały w nim wyraźnie wskazane. W orzecznictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie utrzymuje się, że czynności sądu, które są podejmowane w związku z rozpoznaniem wniosku sygnalizacyjnego o wszczęcie postępowania wznowieniowego z urzędu nie należą do zamkniętego katalogu postępowań, w odniesieniu do których dopuszczalne jest wniesienie skargi na przewlekłość postępowania, ustalonego w art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania. Samo złożenie „wniosku sygnalizacyjnego”, który nie musi spełniać żadnych szczególnych warunków poza ogólnymi wymogami pisma procesowego z art. 119

k.p.k., nie powoduje bowiem wszczęcia postępowania wznowieniowego. W katalogu postępowań, których może dotyczyć skarga na przewlekłość, nie znalazła się działalność sądu związana z wnioskiem o dokonanie czynności z urzędu, o którym mowa w art. 9 § 2 k.p.k. (postanowienie Sądu Najwyższego z 3 września 2015 r., KSP 4/15; podobnie: postanowienia Sądu Najwyższego: z 27 lipca 2012 r., KSP 8/12; z 8 lipca 2015 r., KSP 8/15; z 22 stycznia 2019 r., I NSP 53/18 i z 7 grudnia 2022 r., I NSP 354/22). W konsekwencji należy stwierdzić, że skarżącemu nie przysługiwało uprawnienie do wniesienia skargi na przewlekłość postępowania toczącego się przed Sądem Najwyższym pod sygn. akt II KO 111/21 w sprawie wznowienia z urzędu postępowania.

W związku z powyższym nie jest możliwe rozpoznanie niniejszej skargi. Z tego względu Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o wydatkach niniejszego postępowania wynika z treści art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. i art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania.